

K NĚKTERÝM ÚKOLŮM OPERAČNÍ PŘÍPRAVY VE VÝCVIKOVÉM ROCE 1984—1985

Operační příprava velitelů a štábů ČSLA byla v uplynulém výcvikovém roce uskutečňována s vysokou intenzitou a přinesla řadu kladných výsledků. Pokračovalo studium nových podmínek a zásad přípravy a vedení soudobých obranných a útočných operací, osvojování nové bojové techniky a zbraňových systémů a jejich bojového použití, velení vojskům, zabezpečení bojové činnosti v nových organizačních strukturách orgánů technického a týlového zabezpečení a dalších otázek.

Významnou úlohu při splnění úkolů stanovených v oblasti operační přípravy Rozkazem ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA v uplynulém výcvikovém roce mělo operačně strategické cvičení Spojeneckých ozbrojených sil Štít-84.

V období přípravy a při vlastním cvičení si cvičící velitelé a štáby prohloubili znalosti a získali značné praktické zkušenosti v plánování a organizaci prvních operací na počátku války, vedených svazy spojeneckého složení, a ve velení vojskům za velmi složitě pozemní, vzdušné a radioelektronické situace.

Na druhé straně se však ukázalo, že v souvislosti se zaváděním nových vysoce účinných a přesných zbraňových systémů a dalších moderních bojových prostředků všeho druhu u vlastních vojsk i pravděpodobného nepřítele vznikají některé nové teoretické i praktické otázky a problémy, které bude třeba dále hlouběji studovat a prosadit v praktické činnosti velitelů a štábů, zvláště na operačních stupních velení.

Je to především otázka způsobu **uvádění štábů a vojsk do vyšších stupňů bojové pohotovosti**. Dosud jsme byli zvyklí, v souladu s platnými zásadami, tuto činnost převážně řešit podle jednoho stereotypu jen s dílčími obměnami. Nyní se ukazuje, že bude nutné hledat nové způsoby uvádění ČSLA do bojové pohotovosti v nejkratší možné době a v různých variantách, a tím vytvořit podmínky k včasnému a pružnému reagování na přípravy pravděpodobného nepřítele k možnému rozpoutání války i s využitím momentu překvapení.

S tím přímo souvisí i další problém — způsob a podmínky, ve kterých mohou být naše vojska **zasazována k vedení bojové činnosti na počátku války**. Jestliže připustíme možnost, že nepřítel může za určitých okolností dosáhnout jistého překvapení při zahájení bojové činnosti, pak musíme hledat další optimální způsoby činnosti našich vojsk v těchto podmínkách.

Je zřejmé, že přitom už nevystačíme s jedinou variantou plánu rozvinování a činnosti vojsk, ale že bude nutné samostatně plánovat zasazení vojsk k vedení buď obranné, nebo útočné operace. Rovněž ve variantách, s ohledem na podmínky, v nichž se vojska budou v dané situaci nacházet.

Splnění všech uvedených požadavků bude klást vysoké nároky na promyšlenost a **organizaci práce** velitelů a štábů v období plánování a organizace bojové činnosti vojsk. Bude zřejmě vyžadovat úpravy v metodikách práce velitelů a štábů, pečlivě pomýšlet obsah a formu jednotlivých plánů, účelovou organizaci činnosti a využití celých štábů při přísném dodržování zásady diferencované informace a omezeného přístupu k hlavním plánovacím dokumentům.

I když chceme, aby velitelé a štáby touto metodou pracovali při všech zaměstaních a cvičeních plánovaných na nový výcvikový rok, bude nutné, aby v těchto otázkách přispěli i pracovníci naší teoretické fronty a napomohli svými zkušenostmi a názory k praktickému řešení tohoto složitého úkolu.

Nově je třeba v těchto podmínkách přistupovat k otázkám **přípravy a vedení obranné operace**. Musíme počítat s tím, že obranná operace na počátku války může být vedena jen omezenými silami a prostředky s postupným narůstáním úsilí vojsk v závislosti na jejich uvádění do plné bojové pohotovosti a přisunu do operační sestavy. Přitom vedení obranné operace nemůžeme chápat zúženě, jen jako epizodickou bojovou činnost, ale v plném rozsahu, to znamená do celé hloubky operačních svazů a s plným ženijním vybudováním.

Soudobá obrana nemůže a nesmí být pasivní. Jedním z nejdůležitějších požadavků je vysoce aktivní činnost bránících se vojsk. Tato je vyjádřena nejen dovedně organizovaným systémem paleb a úderů všeho druhu, ale i promyšlelou přípravou a vedením protiztečí a protiúderů. To znamená v obraně vytvářet silné druhé sledy a zálohy, schopné maximálně využívat výsledků komplexního palebného ničení nepřítele k rozhodným protiztečím a protiúderům, jejichž cílem je dokončit zničení jeho úderných uskupení. Spolu s tím pečlivě uvažovat o nejvýhodnějších směrech a době vedení protiúderů tak, aby byl zabezpečen maximální efekt.

Zkušenosti z konaných cvičení rovněž ukázaly, že je třeba mnohem aktivněji se zabývat otázkami **manévru** zálohami a výbušnými zátarasy všeho druhu, s důrazem na rychlé přehrazení směrů postupu útočícího nepřítele a na minování v hloubce jeho sestavy, zvláště na osách přesunu druhých sledů a záloh.

V **přípravě a vedení útočných operací** se i nadále zdůrazňuje požadavek jejich zahájení a vedení i při ne zcela vyrovnaném poměru sil nebo jen nepatrné převaze nad nepřítelem. Od velitelů a štábů to vyžaduje dovedně plánovat a ří-

dit bojové použití všech sil a prostředků ke splnění stanovených bojových úkolů a ve vhodné době soustřeďovat úsilí vojsk k dosažení rozhodné převahy nad nepřítelem na vybraných směrech.

Zvýšenou pozornost v teoretickém rozpracování i v praktické přípravě velitelů a štábů musíme věnovat otázkám rozvíjení útočné operace v hloubce. K tomu je nutné, mimo promyšleného řízení činnosti hlavních sil, v první řadě dále rozpracovávat a prohlubovat znalosti a návyky velitelů a štábů v plánování a vedení hlubokého obchvatu nepřítele po zemi i ze vzduchu s cílem narušit celistvost sestavy jeho vojsk, rozdělit uskupení na části a postupně je ničit. Důležitým nástrojem uskutečnění obchvatu nepřítele jsou operativní manévrovací skupiny svazů a vzdušné výsadky všeho druhu. Zvládnutí zásad a možností jejich optimálního bojového použití v operaci je jedním z rozhodujících předpokladů dosažení úspěchu.

Velký význam pro úspěšný vývoj útočné operace má rovněž promyšlené a včasné použití vlastních druhých sledů a záloh k rozvíjení úspěchu na směrech hlavního a dalších úderů a na druhé straně vedení boje s druhými sledy a zálohami nepřítele s cílem zabránit jejich přísunu do prostoru bojové činnosti a zasazení do sražení.

V podmínkách, kdy nepřítel hromadně zavádí do výzbroje prostředky účinného ničení našich druhých sledů a záloh — průzkumné palebné a úderné systémy, speciální druhy munice, raketové hlavice a letecké pumy určené k boji se skupinovými obrněnými cíli, otázky obrany proti těmto zbraním nabývají na významu prvořadě důležitosti.

Jako u všech ostatních prostředků i zde platí, že základním opatřením obrany je jejich včasné zjištění a ničení. Spolu s tím však je třeba teoreticky rozpracovávat a prakticky řešit otázky ochrany vojsk v hloubce před průzkumem a údery nepřítele, to znamená organizovat účinnou protivzdušnou obranu, rozptýlení sestavy vojsk, ženižní vybudování prostorů rozmístění, rozsáhlé imitování objektů a činnosti vojsk a dezinformaci nepřítele o zámyslu jejich použití.

Spolu s tím je důležité zabývat se i otázkami zabezpečení včasného přesunu vlastních druhých sledů a záloh do plánovaných prostorů bojového zasazení. Mimo jiné to v současných podmínkách znamená, kromě trvalé péče o udržení sjízdnosti komunikací, hledat možnosti efektivního průzkumu a odstraňování výbušných minových zátarasů zřízených nepřítelem v prostorech a na osách přesunu v hloubce sestavy našich vojsk. Zřejmě přitom nevystačíme jen s dosavadními klasickými způsoby průzkumu a odminování a bude třeba hledat i další účinnější prostředky až po použití munice s mohutným účinkem (s aerosolovou náplní).

Komplexní palebné ničení jako základní metoda účinného boje s nepřítelem se v našich štábech vžilo, řeší se organizovaně a s vysokým efektem. Jako nový prvek se objevuje požadavek prioritního ničení nepřátelských objektů prvního pořadí, tj. takových, jejichž vyřazení bude mít rozhodující vliv na snížení bojeschopnosti nepřítele a jeho možností účinně působit na naše vojska a prostředky. K takovým objektům patří např. místa velení svazů a svazků nepřítele, řízení zbraňových systémů, prostředky jaderného napadení, nejdůležitější prvky průzkumných palebných systémů, objekty radioelektronického průzkumu a boje, vysoce přesné zbraně aj.

Konkrétně to znamená plánovat a vést nepřetržitý průzkum a sledování těch-

to objektů a mít trvale vyčleněné prostředky k jejich zničení první salvou (úderem) v rámci komplexního palebného ničení nepřítele ihned po zahájení napadení a v celém dalším průběhu operace.

V článku jsem si nekladal za cíl psát o všech složitých problémech spojených s přípravou, vedením a zabezpečením operací v soudobých podmínkách. Všichni si uvědomujeme, jaké vysoké nároky klade soudobý boj na velitele a štáby na všech stupních velení a na vojska, na jejich morální, psychickou a fyzickou připravenost a odbornou zdatnost. Chtěl jsem jen zdůraznit některé nové problémy a otázky, jejichž další teoretické rozpracování a rychlé praktické uplatnění v činnosti velitelů a štábů při přípravě operací a velení vojskům v jejich průběhu bude významným přínosem ke zkvalitnění připravenosti našeho velitelského sboru a vojsk, a tím i ke splnění úkolů stanovených Rozkazem ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1984—1985.